

Слід узагальнити, що метою реалізації державної гендерної політики у Національній академії гендерна тематика інтегрована в навчальні програми здобувачів вищої освіти, програми усіх курсів підвищення кваліфікації персоналу Держприкордонслужби України та в систему післядипломної освіти за дистанційною формою навчання.

Для підвищення ефективності викладання гендерних питань в Національній академії доцільно: ввести спеціальний курс з гендерної проблематики; включити вимоги щодо гендерної компетентності до стандарту вищої освіти. Крім того, гендерне просвітництво не повинно обмежуватись лише аудиторним часом, процес повинен бути постійним та системним, всеохоплюючим.

Ісаєва Ілона Фадеївна,

старша викладачка кафедри іноземних мов факультету забезпечення оперативної службової діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

РЕАЛІЗАЦІЯ РІВНИХ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ПОЛІЦІЇ НІМЕЧЧИНИ В РЕТРОСПЕКТИВІ

Тривалий час професія поліцейського вважалась суто чоловічою, ніхто й подумати не міг, що в поліції можуть служити жінки.

Поняття «поліція» (la police) з'явилося ще у XIV сторіччі у Франції. Протягом кількох століть лише чоловіки боролись із злочинністю та захищали свою країну й населення [1]. Аж кілька століть потому – у 1903 році в м. Штутгарт на службу в поліцію вперше взяли жінку – Генрієтту Арендт, але на посаду, яка не передбачала носіння уніформи. На жаль, через дещо вороже ставлення до неї колег-чоловіків вона була змушена через деякий час звільнитись. До 1913 року в різних містах Німеччини на подібних посадах у поліції служили вже 19 жінок [2]. Так почались зміни у кадровій політиці поліції. Спочатку на жінок поклали функції, пов'язані з притаманною для жінок роллю – опікування справами молоді та дітей [3 с. 79].

В середині 20-х років було створено Жіночу кримінальну поліцію (ЖКП – Weibliche Kriminalpolizei – WKP), де жінки розслідували злочини, до яких були причетні діти та жінки, й мали кращі результати у спілкуванні з ними, ніж чоловіки. Відтоді тривалий час мало місце чітке розмежування між «чоловічими функціями» поліцейських та «жіночими опікунчими функціями» [3 с. 81]. З 1933 року представниці ЖКП, як і їх колеги чоловіки стали опорою для нацистського режиму. У 1940 році представниці ЖКП керували молодіжним концентраційним табором Морінген. В часи війни жінки виконували допоміжні функції у поліції: залучались до розвідувальних операцій, збору інформації, були водіями [3 с. 84].

У післявоєнний час інтеграція жінок у поліцію була інтенсивнішою, що пов'язували з тим, що не вистачало чоловіків, які були б здатними до служби в поліції. Але жінок все одно більше призначали на посади, які не передбачали носіння уніформи та були пов'язані із внутрішньою службою.

У 1975 році ЖКП було розформовано, а персонал розподілено між комісаріатами кримінальної поліції, де жінки виконували ті ж функції, що й чоловіки. Через кілька років жінок стали приймати до загальнополіцейських частин. У 1982 році кількість жінок-поліцейських у федеральній землі Північний Рейн – Вестфалія становила лише 74 з 1661 і для них не було підходящої уніформи [4].

У 1990 році Баварія була останньою федеральною землею, яка на виконання вимог щодо рівних прав і можливостей жінок і чоловіків також призвала на службу в поліцію жінок.

З 1991 року жінки отримали право проходити навчання з правом подальшого обіймання посад, передбачених для середньої ланки службовців. З 1993 році у зв'язку із такими динамічними змінами вже чоловіки починають себе відчувати дещо знехтуваними, конкуренція між жінками й чоловіками росте, вже ведуться розмови про надання переваг жінкам та обмеження інтересів чоловіків (таку думку висловлювали переважно чоловіки, адже їм раніше не доводилось працювати з жінками разом) [3]. Більшість чоловіків й далі вважали, що поліцейський – це суто чоловіча професія й жодним чином не підходить для жінок. Крім того, завжди багато критики в бік жінок лунало через те, що вони мусять тимчасово залишати службу через вагітність та відпустку по догляду за дитиною [4].

На думку П. Пфайль [3] інтеграція жінок у поліцію все ж таки не можлива без зважання на їх фізичні та фізіологічні відмінності від чоловіків, адже лишається занепокоєння суспільства, що вони не зможуть достатньо добре за себе постояти перед людьми, готовими застосувати до них силу. Й у 2000 році жінки-поліцейські так само в основному займались випадками сексуального насильства, сімейними суперечками та опікувались дітьми [3, с. 96].

У 2011 році Федеральний уряд визнав рівність між жінками та чоловіками універсальним принципом, яким повинні керуватись всі Федеральні міністерства у своїх сферах відповідальності. Але ще досить тривалий час в поліції мала місце певна гендерна нерівність і на це були різні причини: жінкам часто важко поєднати роботу і сім'ю; продовжуються суперечки щодо того, чи виконують жінки рівноцінну з чоловіками роботу; чоловіки продовжують докоряти їм тим, що через необхідність піклування про дітей вони працюють не повний робочий день, що, на їх думку негативно відбивається на роботі.

Хоча жінки отримали однакові з чоловіками можливості, як, наприклад, такі самі умови вступу до навчальних закладів, та однакові процедури підвищення по посаді, але не так багато жінок можна побачити на керівних посадах в поліції. Це пов'язано з тим, що для багатьох з них

створення сім'ї є все ж таки важливішим. Матері, які працюють не повний робочий день мають нижчі шанси на просування [4].

Сьогодні, однак, більшість чоловіків більше не думають, що поліція – це суто чоловіча сфера, вони навіть бачать у жінках хороших колег, жінки мають ті самі права та обов'язки, що й їх колеги-чоловіки, це також сприяє колегіальним відносинам. Тим не менше, завдання, пов'язані із застосуванням сили, все ще, покладаються більше на чоловіків. Але жінки краще сприймаються колегами-чоловіками здебільшого лише тоді, коли вони працюють з ними на рівні.

Робота у поліції стає все більш привабливою для жінок в Німеччині, і кожен п'ятий поліцейський – жінка. Тенденція до подальшого збільшення частки жінок у поліції триває.

Список використаних джерел

1. Wentz, Uwe Volker (o.J.): Die Entwicklung des Polizeibegriffs vom Mittelalter bis zum Nationalsozialismus. Online verfügbar unter: http://www.smixx.de/ra/Links_F-R/Polizeibegriff.pdf.

2. Krybus C. 100 Jahre Frauen in der deutschen Polizei. Symposium im Geschichtsort Villa ten Hompel. Münster.2003. Online verfügbar unter: <https://www.hsozkult.de/event/id/event-52295>.

3. Pfeil P. *Polizei und Geschlecht: Thematisierungen, De-Thematisierungen, Re-Thematisierungen*. Edition Recherche. Opladen: Budrich; 2006. 209 S.

4. Molitor, Carmen (2013): Gleichberechtigung. Auch Frauen können Polizei. Hans-Böckler-Stiftung. Düsseldorf. Online verfügbar unter https://www.boeckler.de/42435_42445.htm.

5. Gemeinsame Geschäftsordnung der Bundesministerien. Die Bundesregierung. Online verfügbar unter http://www.verwaltungsvorschriften-im-internet.de/bsvwbund_21072009_O11313012.htm.

Камінська Наталія Василівна,

головна наукова консультантка Інституту законодавства Верховної Ради України,
докторка юридичних наук, професорка

ГЕНДЕРНО-ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА: ПРАВОВІ ЗАСАДИ, СУБ'ЄКТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Як стверджують дослідники, експертиза – це діяльність, що включає низку процедур, зокрема, аналіз, дослідження, оцінку кваліфікованими посадовими особами, результатом чого є висновок, що відповідає вимогам затверджених стандартів, норм, правил.

Задля забезпечення гендерної рівності важливим є не тільки створення нових нормативно-правих актів, що регулюють питання гендеру, а й гендерно-правова експертиза вже існуючих щоб запобігти колізіям у праві. Вона є складовою правової експертизи, тобто дослідження, яке проводиться експертом на підставі рішення або за